

32002R0332

23.2.2002

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 53/1

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 332/2002,**18. veebruar 2002,****millega liikmesriikide maksebilansi toetamiseks luuakse keskmise tähtajaga rahalise abi süsteem**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 308,

võttes arvesse ettepanekut, mille komisjon esitas pärast nõupidamist majandus- ja rahanduskomiteega, ⁽¹⁾võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾võttes arvesse Euroopa Keskpannga arvamust ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Asutamislepingu artikli 119 lõike 1 teises lõigus ja artikli 119 lõikes 2 sätestatakse, et soovitusel põhjal, mille komisjon andis pärast nõupidamist majandus- ja rahanduskomiteega, annab nõukogu vastastikust abi, kui liikmesriik on suurtes maksebilansiraskustes või teda ähvardab tõsine oht sellistesse raskustesse sattuda. Artiklis 119 ei piiritleta vastastikuse abi andmise vahendit.
- (2) Liikmesriigile laenamine peaks aset leidma piisavalt aegsasti, et ergutada seda liikmesriiki õigel ajal, mil valitsevad stabiilsed vahetuskursid, võtma majanduspoliitilisi meetmeid, mis tõenäoliselt takistaksid terava maksebilansikriisi tekkimist ja toetaksid tema lähenemispürgimusi.
- (3) Iga liikmesriigile antav laen tuleb siduda sellega, et asjaomane liikmesriik võtaks vastu meetmed, mille eesmärk on taastada või tagada tasakaalustatud maksebilansiolukord ning kohandada seda vastavalt selle riigi maksebilansiolukorra tõsidusele ja arengusuunale.
- (4) Eelnevalt tuleb sätestada asjakohased menetlused ja vahendid, et ühendusel ja liikmesriikidel oleks vajaduse korral võimalik tagada keskmise tähtajaga rahalise abi kiire andmine, eriti kui asjaolud nõuavad viivitamatut tegutsemist.

(5) Määratud abi rahastamiseks peab ühendus saama kasutada oma krediitvõimalusi, et laenata vahendeid, mis antakse laenude kujul asjaomaste liikmesriikide käsutusse. Sellised tehingud on vajalikud asutamislepingus määratletud ühenduse eesmärkide, eeskätt ühenduse kui terviku majandustegevuse harmoonilise arengu saavutamiseks.

(6) Selleks loodi nõukogu määrusega (EMÜ) nr 1969/88 ⁽⁴⁾ liikmesriikide maksebilansi toetamiseks keskmise tähtajaga rahalise abi ühtne süsteem.

(7) Alates 1. jaanuarist 1999 ei ole ühisraha kasutusele võtnud liikmesriikidel enam õigust saada keskmise tähtajaga rahalist abi. Rahalise abi süsteem tuleks siiski säilitada, et rahuldada mitte üksnes nende praeguste liikmesriikide võimalikke vajadusi, kes ei ole eurot kasutusele võtnud, vaid ka uute liikmesriikide vajadusi seni, kuni nad euro kasutusele võtavad.

(8) Ühisraha kasutuselevõtmine on oluliselt vähendatud rahalist abi saada võivate liikmesriikide arvu. Seetõttu on õigustatud praeguse 16 miljardi euro suuruse ülemmäära vähendamine. Laenu ülemmäär tuleks hoida siiski piisavalt kõrgel tasemel, et nõuetekohaselt rahuldada mitme liikmesriigi üheaegseid vajadusi. Laenude ülemmäära vähendamine 16 miljardilt eurolt 12 miljardile tundub seda vajadust rahuldavat ja ka Euroopa Liidu tulevase laienemise arvesse võtvat.

(9) Silmatorkav tasakaalustamatus majandus- ja rahaliidu kolmandas etapis laenu saada võivate riikide arvu ja neid rahastada suutvate riikide arvu vahel muudab ülejäänud liikmesriikide antavate laenude otserahastamise jätkamise raskeks. Seetõttu tuleks neid laene rahastada üksnes kapitaliturgude ja rahaasutuste kaudu, kuna need on nüüd jõudnud sellisesse arengu- ja küpsusjärku, mis võimaldab sellise rahastamisega tegeleda.

⁽¹⁾ EÜT C 180 E, 26.6.2001, lk 199.

⁽²⁾ Arvamus on esitatud 6. septembril 2001 (*Euroopa Ühenduste Teatajas* seni avaldamata).

⁽³⁾ EÜT C 151, 22.5.2001, lk 18.

⁽⁴⁾ EÜT L 178, 8.7.1988, lk 1. Määrust on muudetud 1994. aasta ühinemisaktiga.

- (10) Süsteemi kasutamise korda tuleks saadud kogemusi arvestades täpsustada, võttes arvesse rahvusvaheliste finantsturgude arengut ja nende rahastamisallikate kasutamise seotud tehnilisi võimalusi ja piiranguid.
- (11) Nõukogu ülesanne on otsustada laenu või mõne muu sobiva rahastamisvahendi andmise üle ning selle keskmine tähtaeg, kogusumma ja järjestikuste osamaksete suurus. Osamaksete laad, tähtaeg ja intressi liik tuleks siiski kehtestada abi saava liikmesriigi ja komisjoni ühisel kokkuleppel. Kui komisjon leiab, et asjaomase liikmesriigi soovitava laenu laadi tõttu tuleb rahastada viisil, mis ei sobi kokku kapitaliturgude või rahaasutuste seatud tehniliste piirangutega, peab ta suutma välja pakuda mõne teise rahastamisvõimaluse.
- (12) Käesoleva määruse alusel antavate laenude rahastamiseks peaks komisjonil olema lubatud võtta Euroopa Ühenduse nimel laenu kapitaliturgudelt või rahaasutustelt.
- (13) Määrusega (EMÜ) nr 1969/88 loodud rahalise abi süsteemi tuleks vastavalt kohandada. Selguse huvides tuleks nimetatud määrus asendada.
- (14) Käesoleva määruse vastuvõtmiseks, millega nähakse ette üksnes kapitaliturgudelt ja mitte teistelt liikmesriikidelt saadud vahenditest rahastatavate ühenduse laenude andmine, ei ole asutamislepingus sätestatud muid volitusi kui need, mis on artiklis 308,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

1. Luuakse ühenduse keskmise tähtajaga rahalise abi süsteem, mis võimaldab anda laenu ühele või mitmele liikmesriigile, kes on raskustes või kellel on tõsine oht sattuda raskustesse seoses maksebilansi jooksevkontoga või kapitali liikumisega maksebilansi jooksevkontol. Üksnes liikmesriigid, kes ei ole eurot kasutusele võtnud, võivad selle ühenduse süsteemi raames abi saada.

Selle süsteemi kohaselt liikmesriikidele antavate laenude põhisumma on kõige rohkem 12 miljardit eurot.

2. Selleks on komisjonil kooskõlas artikli 3 kohase nõukogu otsusega ja pärast nõupidamist majandus- ja rahanduskomiteega õigus võtta Euroopa Ühenduse nimel laenu kapitaliturgudelt või rahaasutustelt.

Artikkel 2

Kui liikmesriik, kes ei ole eurot kasutusele võtnud, teeb ettepaneku kaasata ühenduseväliseid rahastamisallikaid, mis on seotud majanduspoliitiliste tingimustega, peab ta kõigepealt nõu

komisjoni ja teiste liikmesriikidega, et uurida muu hulgas ühenduse keskmise tähtajaga rahalise abi süsteemi võimalusi. Kõnealune nõupidamine toimub majandus- ja rahanduskomitees kooskõlas asutamislepingu artikliga 119.

Artikkel 3

1. Nõukogu võib keskmise tähtajaga rahalise abi süsteemi rakendada:

- komisjoni algatusel, kes teeb otsuse asutamislepingu artikli 119 kohaselt kokkuleppel ühenduselt rahastamist taotleva liikmesriigiga;
- selle liikmesriigi algatusel, kes on raskustes või kellel on tõsine oht sattuda raskustesse seoses maksebilansi jooksevkontoga või kapitali liikumisega maksebilansi jooksevkontol.

2. Pärast keskmise tähtajaga rahalist abi taotleva liikmesriigi olukorraga tutvumist ja taotluse toetuseks esitatud kohandus- või toetusprogrammi läbivaatamist otsustab nõukogu tavaliselt sellel samal kohtumisel:

- laenu või mõne muu sobiva rahastamisvahendi andmise, selle summa ja keskmise tähtaja;
- keskmise tähtajaga rahalise abiga seotud majanduspoliitilised tingimused tasakaalustatud maksebilansiolukorra taastamiseks või tagamiseks;
- üksikasjad laenu või rahastamisvahendi kohta, mis tavaliselt makstakse välja või eraldatakse järjestikuste osamaksetena, kusjuures iga osamakse eraldamine sõltub programmi rakendamisel saavutatud tulemuste ja seatud eesmärkide võrdlusest.

Artikkel 4

Kui rahalise abi tähtaja jooksul kehtestatakse või taaskehtestatakse kapitali liikumise piirangud asutamislepingu artikli 120 alusel, vaadatakse abi tingimused ja kord asutamislepingu artikli 119 kohaselt uuesti läbi.

Artikkel 5

Komisjon võtab vajalikke meetmeid, et koostöös majandus- ja rahanduskomiteega korrapäraste ajavahemike järel kontrollida, kas ühenduselt laenu saava liikmesriigi majanduspoliitika on kooskõlas kohandus- või toetusprogrammi ja teiste tingimustega, mis nõukogu on seadnud vastavalt artiklile 3. Selleks annab liikmesriik kogu vajaliku teabe komisjoni käsutusse. Sellise kontrollimise tulemuste alusel otsustab komisjon edasiste osamaksete eraldamise pärast seda, kui majandus- ja rahanduskomitee on esitanud oma arvamuse.

Nõukogu otsustab esialgsetesse majanduspoliitilistesse tingimustesse tehtavate kohanduste üle.

Artikkel 6

Keskmise tähtajaga rahalise abina antavaid laene võib kasutada Euroopa Keskpannga poolt väga lühikese tähtajaga rahastamisvahendist antava toetuse konsolideerimiseks.

Artikkel 7

1. Artiklis 1 osutatud laenutehingud toimuvad eurodes. Nendes kasutatakse sama väärtuspäeva ja need ei põhjusta ühendusele tähtaegade teisenemist, intressimäärariski ega ühtki muud äririski.

Liikmesriik ja komisjon lepivad omavahel kokku nende järjestikuste osamaksete laadis, mille ühendus rahalise abi süsteemi alusel eraldab. Kui komisjon leiab, et liikmesriigi soovitava laadi tõttu tuleb ühendusel rahastada viisil, mis on vastuolus finants-turgude seatud tehniliste piirangutega või rikub ühenduse kui laenuvõtja mainet nendelsamadel turgudel, on tal õigus oma nõusolekut mitte anda ja pakkuda välja mõni teine lahendus.

Kui liikmesriik saab laenu, millel on varasema tagasimaksmise klausel, ja otsustab seda võimalust kasutada, astub komisjon selleks vajalikud sammud.

2. Võlgnikliikmesriigi taotlusel ja kui asjaolud võimaldavad laenu intressimäära parandamist, võib komisjon oma esialgse laenu täielikult või osaliselt refinantseerida või vastavad rahastamistingimused restruktureerida.

Refinantseerimine või restruktureerimine teostatakse kooskõlas lõikes 1 sätestatud tingimustega ega põhjusta asjassepuutuva laenu keskmise kestuse pikenedamist ega refinantseerimise või restruktureerimise kuupäevaks laekumata põhisumma suurenemist.

3. Kõikide tehingute sõlmimisel ja teostamisel tekkinud ühenduse kulud katab abisaaja liikmesriik.

4. Majandus- ja rahanduskomiteed teavitatakse lõike 2 esimeses lõigus osutatud tehingute arengust.

Artikkel 8

Artiklites 3 ja 5 osutatud otsused teeb nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal kvalifitseeritud häälteenamusega pärast nõupidamist majandus- ja rahanduskomiteega.

Artikkel 9

Euroopa Keskpank teeb vajalikud korraldused laenude haldamiseks.

Rahastamine toimub ainult artiklis 1 osutatud eesmärkidel.

Artikkel 10

Iga kolme aasta tagant kontrollib nõukogu komisjoni aruande alusel pärast seda, kui majandus- ja rahanduskomitee on esitanud oma arvamuse, kas loodud süsteem rahuldab oma põhimõtte, korra ja ülemäärade poolest vajadusi, mis viisid selle loomiseni.

Artikkel 11

Käesolevaga tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 1969/88.

Artikkel 12

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 18. veebruar 2002

Nõukogu nimel

eesistuja

J. PIQUÉ I CAMPS